

GLAZBENO-MOLITVENO RAZMATRANJE MUKE KRISTOVE

T E N E B R Æ

GLAZBENO-MOLITVENO RAZMATRANJE MUKE KRISTOVE

T E N E B R Æ

UVOD

I.

Tomas Luis de Victoria

TENEBRÆ FACTÆ SUNT

Tenebræ factæ sunt,
dum crucifixissent
Jesum Judæi:
et circa horam nonam
exclamavit Jesus
voce magna:
Deus meus, ut quid
me dereliquisti?
Et inclinato capite,
emisit spiritum.

Exclamans Jesus
voce magna, ait:
Pater, in manus tuas
commendo spiritum meum.
Et inclinato...

Tama nasta posvuda
čim razapeše
Isusa Židovi:
i oko ure devete
povika Isus
iza glasa:
„Bože moj,
zašto si me ostavio?“
I pognuvši glavu
preda duh.

Povikavši glasno,
kaza Isus:
„Oče, u ruke Tvoje
predajem duh svoj!“
I pognuvši...

II.

UVODNO RAZMATRANJE

Riječ „Tenebræ“ u prijevodu
s latinskoga znači tama, odnosno sjene.
Približavajući se kraju korizmenoga hoda,
započinjemo putovanje u tamu,
na mjesto dubokih i gustih sjena.
Danas pratimo Isusa u njegovim zadnjim satima.
Svjedočimo boli i patnje koje proživljava.
Slušamo riječi osude i pogrde.

A u tome svemu – On je nevin.
On je vjeran sluga i Sin Božji,
koji vrši volju i djelo Očevo –
donošenje Radosne vijesti ljubavi, mira i nade.
I tako, kroz ovu glazbeno-molitvenu meditativnu večer,
i mi smo pozvani s poštovanjem
i pažnjom koračati uz Isusa –
da bismo bolje znali,
da bismo lakše razumjeli,
da bismo bili njegovi prijatelji,
učenici, njegovi svjedoci.
Budimo u miru i znajmo – Bog je tu.

III.

Gregorijanski napjev

LAMENTATIO IEREMIAE PROPHETAE (INCIPIT)

Incipit Lamentatio
Jeremiae prophetae.

Počinje plač
Jeremije proroka.

ALEPH. Quomodo sedet
sola civitas plena populo!
Facta est quasi vidua
domina gentium;
princeps provinciarum
facta est sub tributo.

ALEF. Kako sjedi osamljen
grad pun puka,
postade kao udovica
Gospodar naroda;
Knez provincija
pade pod jaram.

BETH. Plorans ploravit in nocte,
et lacrimae ejus in maxillis ejus:
non est qui consoletur eam,
ex omnibus caris ejus;
omnes amici ejus spreverunt
eam, et facti sunt ei inimici.

BET. Gorko plače noću
i suze teku niz obraze njegove:
nema tko da ga utješi
od svih milih njegovih;
svi ga prijatelji prezreše i
postadoše mu neprijateljima.

GHIMEL. Migravit Judas
propter afflictionem,
et multitudinem servitutis;
habitavit inter gentes,
nec invenit requiem:
omnes persecutores ejus
apprehenderunt eam
inter angustias.

Jerusalem, Jerusalem,
convertere ad
Dominum Deum tuum.

GIMEL. Iseli se Juda
od nevolje
i ljutoga ropstva;
prebiva među narodima
i ne nalazi mira:
svi progonitelji njegovi
uhvatiše ga
u nevoljama.

Jeruzaleme, Jeruzaleme,
obрати se
Gospodu Bogu svojemu!

I. PRVO RAZMATRANJE

I.

Čitanje: Post 22, 6-8

Abraham uzme drva za žrtvu paljenicu, stavi ih na sina Izaka, a u svoju ruku uzme kremen i nož. Tako pođu obojica zajedno. Onda Izak reče svome ocu Abrahamu: „Oče!“ „Evo me, sine!“ – javi se on. „Evo kremena i drva“, opet će sin, „ali gdje je janje za žrtvu paljenicu?“ „Bog će već providjeti janje za žrtvu paljenicu, sine moj!“ – odgovori Abraham. I nastave put.

II.

Giovanni Pierluigi da Palestrina
IN MONTE OLIVETI

In monte Oliveti
oravit ad Patrem:

Na Maslinskoj gori
moljaše Oca:

Pater, si fieri potest,
transeat a me calix iste:
Spiritus quidem promptus est,
caro autem infirma.
Fiat voluntas tua.

Oče, ako je moguće, neka
me mimoiđe ova čaša:
Duh je, istina, voljan,
no tijelo je slabo.
Budi volja tvoja.

Vigilate, et orate,
ut non intretis in tentationem.
Spiritus...

Bdijte i molite
da ne padnete u napast.
Duh...

III. MOLITVA

Tko si Ti, blaga svjetlosti?
Tko si Ti, koja me ispunjaš
i rasvjetljuješ tamu moga srca?
Tko si Ti, koja me obuhvaćaš
i moje biće prožimaš?
Ti bliža meni od mene same,
Ti intimnija od moje intime.
A ipak nedostupna i neusporediva,
ona iz koje sve izvire.
U Getsemanskom času
Ti si se za me krvlju znojila,
rimskim bičem si se sva izranila,
trnjem se okrunila,
na drvu križa raspela,
o Gospodine moj,
moja vječna Ljubavi.
Amen.

II. DRUGO RAZMATRANJE

I.

Čitanje: Job 2, 1-6

Jednoga dana dođu opet sinovi Božji da stanu pred Jahvu, a među njima pristupi i Satan. Jahve tad upita Satana: „Odakle dolaziš?“ – „Evo prođoh zemljom i obidoh je“, odgovori on. Nato će Jahve: „Nisi li zapazio slugu moga Joba? Njemu na zemlji nema ravna. Čovjek je to neporočan i pravedan: boji se Boga i kloni zla! On je još postojan u neporočnosti, pa si me uzalud izazvao da ga upropastim.“ A Satan odvrati: „Koža za kožu! Sve što čovjek ima dat će za život. Ali pruži ruku, dotakni se kosti njegove i mesa: u lice će te prokleti!“ „Neka ti bude!“ – reče Jahve Satanu. – „U tvojoj je ruci; život mu samo sačuvaj!“

II.

Tomas Luis de Victoria
TAMQUAM AD LATRONEM

Tamquam ad latronem existis
cum gladiis et fustibus
comprehendere me:
Quotidie apud vos eram
in templo docens,
et non me tenuistis:
et ecce flagellatum
ducitis ad crucifigendum.

Kao na razbojnika iziđoste
s mačevima i toljagama
da me uhvatite:
Danomice sjedah
u Hramu naučavajući
i ne uhvatiste me:
a sada me izbičevana
vodite da me razapnu.

Cumque injecissent manus
in Jesu, et tenuissent eum,
dixit ad eos:
Quotidie...

Kada zgrabiše i
svezaše Isusa,
on im kaza:
Danomice...

III.
MOLITVA

Gospodine,
Tvoj križ najdublji je zdenac
iz kojega mogu zahvaćati.
Što ga više kušam,
toliko ga više žedam.
Daj, Gospodine,
da u njem uvijek nađem
Ono jedino što trebam.
Daj da se nikada ne zasitim
onim što u njem kušam.
Amen.

III. TREĆE RAZMATRANJE

I.
Čitanje: Job 3, 1-5

Napokon otvori Job usta i prokle dan svoj;
poče svoju besjedu i reče:
„O, ne bilo dana kad sam se rodio
i noći što javi: 'Začeo se dječak!'
U crnu tminu dan taj nek' se prometne!
S visina se njega Bog ne spominjao,
svjetlost sunčeva ne svijetlila mu više!
Mrak i sjena smrtna o nj se otimali,
posvema ga tmina gusta prekrila,
pomrčine dnevne stravom ga morile!

II.

Orlando di Lasso
TRISTIS EST ANIMA MEA

Tristis est anima mea
usque ad mortem:
sustinete hic,
et vigilate mecum:
nunc videbitis turbam,
quæ circumdabit me:
Vos fugam capietis,
et ego vadam
immolari pro vobis.

Duša mi je
nasmrt žalosna:
ostanite ovdje
i bdijte sa mnom:
sada ćete vidjeti rulje
koje će me okružiti:
Vi ćete se razbježati,
a ja idem
žrtvovati se za vas.

III.

MOLITVA

Gospodine,
da bismo mi zadobili svjetlost,
Ti ćeš izgubiti vid.
Da bismo mi živjeli zajedništvo,
Ti ćeš biti odvojen od Oca.
Da bismo se mi obukli u haljinu nevinosti,
Ti ćeš postati grijehom.
Da bismo mi zadobili mudrost života,
Ti ćeš prihvatiti ludost križa.
Daj mi milost, Gospodine,
da i ja prezrem što si Ti na križu prezreo
i uzljubim što si Ti na križu uzljubio.
Amen.

IV. ČETVRTO RAZMATRANJE

I.

Čitanje: Iv 6, 52-58

Židovi se nato među sobom prepirahu: „Kako nam ovaj može dati tijelo svoje za jelo?“ Reče im stoga Isus: „Zaista, zaista, kažem vam: ako ne jedete tijela Sina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi! Tko blaguje tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni; i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan. Tijelo je moje jelo istinsko, krv je moja piće istinsko. Tko jede moje tijelo i pije moju krv, u meni ostaje i ja u njemu. Kao što je mene poslao živi Otac i ja živim po Ocu, tako i onaj koji mene blaguje živjet će po meni. Ovo je kruh koji je s neba sišao, ne kao onaj koji jedoše očevi i pomriješe. Tko jede ovaj kruh, živjet će uvijek.“

II.

Anton Bruckner
VEXILLA REGIS

Vexilla regis prodeunt:
Fulget crucis mysterium
Quo carne carnis conditor,
Suspensus est patibulo.

Barjaci kreću Kraljevi,
otajstvo Križa sjaji se,
na kojem Život umrije
i smrću ljude oživi.

O Crux ave, spes unica,
Hoc passionis tempore
Auge piis justitiam,
Reisque dona veniam.

Oj zdravo, Križu, nado sva!
U dane Muke Gospodnje
umnoži milost dobrima
i digni krivnju s grešnika.

Te, summa Deus Trinitas,
Collaudet omnis spiritus:
Quos per crucis mysterium
Salvas, rege per saecula.
Amen.

Naš spase, sveta Trojice,
nek' svaki duh veliča te,
Ti dijeliš Križa plodove,
Ti vječnu slavu podaj nam.
Amen.

III. MOLITVA

Gospodine,
Ti pretvaraš svu gorčinu u svaku slast.
Ti si u krik,
na križu viseći,
potpuno ukočen,
nemoćan,
gotovo mrtav,
bacio na zemlju oganj svoje svjetlosti
i na izdisaju mi predao svoj život,
život koji ja sada primam
u maloj bijeloj hostiji,
hrani s neba,
lijeku besmrtnosti,
kruhu anđela.
Gospodine,
daj mi uvijek toga kruha.
Amen.

V. PETO RAZMATRANJE

I.

Čitanje: Iz 52, 13 – 53, 5

Gle, uspjeh će sluga moj,
podignut će se, uzvisit' i proslaviti!
Kao što se mnogi užasnuše vidjevši ga
– tako mu je lice bilo neljudski iznakaženo
te obličjem više nije naličio na čovjeka –
tako će on mnoge zadiviti narode,
i kraljevi će pred njim usta stisnuti,
videć' ono o čemu im nitko nije govorio,
shvaćajuć' ono o čemu nikad čuli nisu:
»Tko da povjeruje u ono što nam je objavljeno,
kome se otkri ruka Jahvina?«
Izrastao je pred njim poput izdanka,
poput korijena iz zemlje sasušene.
Ne bijaše na njem ljepote ni sjaja
da bismo se u nj zagledali,
ni ljupkosti da bi nam se svidio.
Prezren bješe, odbačen od ljudi,
čovjek boli, vičan patnjama,
od kog svatko lice otklanja,
prezren bješe, odvrnut.
A on je naše bolesti ponio,
naše je boli na se uzeo,
dok smo mi držali
da ga Bog bije i ponižava.

Za naše grijehе probodoše njega,
za opačine naše njega satriješe.
Na njega pade kazna – radi našeg mira,
njegove nas rane iscijeliše.

II.

Tomas Luis de Victoria
ECCE QUOMODO MORITUR JUSTUS

Ecce quomodo moritur justus,
et nemo percipit corde:
et viri justі tolluntur,
et nemo considerat:
a facie iniquitatis
sublatus est justus:
Et erit in pace
memoria ejus.

Evo kako pravednik umire,
nitko niti ne mari:
pravednike odvođe
nitko se ne obazire.
Nad bezakonjem
uzdignut je pravednik:
I njegovo će sjećanje
biti u miru.

Tamquam agnus
coram tondente se obmutuit,
et non aperuit os suum:
de angustia, et de judicio
sublatus est.
Et erit in pace
memoria ejus.
Ecce quomodo...

Kao janje, nijemo
pred onima što ga strižu,
nije otvorio usta svojih:
uzdignut bijaše nad
boli i osuđom.
I njegovo će sjećanje
biti u miru.
Evo kako...

III.

MOLITVA

Gospodine, daj mi njene oči.
Daj mi oči koje će kroz smrt vidjeti život,
kroz grijeh oprost,
kroz razdor jedinstvo.

Gospodine, daj mi njene oči.
Daj mi oči koje će kroz rane vidjeti slavu,
kroz čovjeka Boga,
kroz Boga čovjeka,
kroz sebe Tebe.
Gospodine, daj mi njene oči,
oči sv. Marije Magdalene.
Amen.

VI. ŠESTO RAZMATRANJE

I.

Čitanje: Dj 9, 1-5

Savao pak, sveudilj zadahnut prijetnjom i pokoljem prema učenicima Gospodnjim, pođe k velikomu svećeniku, zaiska od njega pisma za sinagoge u Damasku, da sve koje nađe od ovoga Puta, muževe i žene, okovane dovede u Jeruzalem.

Kad se putujući približi Damasku, iznenada ga obasja svjetlost s neba. Sruši se na zemlju i začu glas što mu govoraše:

„Savle, Savle, zašto me progoniš?“

On upita: „Tko si, Gospodine?“

A on će: „Ja sam Isus kojega ti progoniš!“

II.

Tomas Luis de Victoria
POPULE MEUS (IMPROPERIA)

Popule meus, quid feci tibi?
Aut in quo contristavi te?
Responde mihi.

Puče moj, što učinih tebi
ili u čem ožalostih tebe?
Odgovori meni!

E

Quia eduxi te
de terra Aegypti:
parasti Crucem
Salvatori tuo.

Hagios o Theos.
Sanctus Deus.

Hagios Ischyros.
Sanctus fortis.

Hagios Athanatos,
eleison himas.
Sanctus immortalis,
miserere nobis.

Quia eduxi te per desertum
quadraginta annis:
et manna cibavi te,
et introduxi te
in terram satis bonam:
parasti Crucem
Salvatori tuo.

Popule meus...

Jer izvedoh te
iz zemlje Egipta,
a ti pripravi križ
svome Spasitelju.

Hagios o Theos.
Sveti Bože.

Hagios Ischyros.
Sveti jaki.

Hagios Athanatos,
eleison himas.
Sveti besmrtni,
smiluj nam se.

Jer te vodih kroz pustinju
četrdeset godina:
i manom te hranih,
i uvedoh te
u zemlju dosta dobru:
a ti pripravi križ
svome Spasitelju.

Puče moj...

III. MOLITVA

Gospodine,
kada bih trebao izabrati
relikviju Tvoje muke,
izabrao bih
onu posudu punu prljave vode
kojom si oprao noge svojih učenika.
Prošao bih svijetom
i pred svačijim bih se nogama opasao ubrusom,

kleknuo,
i ne bih podizao oči iznad koljena
da ne bih mogao razlikovati
neprijatelja od prijatelja.
I prao bih noge
skitnici, bezbožniku, ovisniku, zatvoreniku, ubojici,
onome tko me više ne pozdravlja,
onome za koga čak ni ne molim,
onome koji me progoni,
u tišini,
sve dotle dok u mojoj,
Tvoju ne osjeti ljubav.
Amen.

VII. SEDMO RAZMATRANJE

I.

Čitanje: Iv 21, 15-17

Nakon doručka upita Isus Šimuna Petra: „Šimune Ivanov, ljubiš li me više nego ovi?“ Odgovori mu: „Da, Gospodine, ti znaš da te volim!“ Kaže mu: „Pasi jaganjce moje!“ Upita ga po drugi put: „Šimune Ivanov, ljubiš li me?“ Odgovori mu: „Da, Gospodine, ti znaš da te volim!“ Kaže mu: „Pasi ovce moje!“ Upita ga treći put: „Šimune Ivanov, voliš li me?“ Ražalosti se Petar što ga upita treći put: „Voliš li me?“ pa mu odgovori: „Gospodine, ti sve znaš! Tebi je poznato da te volim.“ Kaže mu Isus: „Pasi ovce moje!“

II.

Gregorio Allegri
MISERERE MEI, DEUS

Miserere mei, Deus,
secundum magnam
misericordiam tuam;

et secundum multitudinem
miserationum tuarum, dele
iniquitatem meam.

Amplius lava me
ab iniquitate mea: et
a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam
ego cognosco, et peccatum
meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi,
et malum coram te feci;
ut justificeris
in sermonibus tuis,
et vincas
cum judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus
conceptus sum: et in peccatis
concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti;
incerta et occulta sapientiae
 tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo,
et mundabor; lavabis me,
et super nivem dealbabor.

Smiluj mi se, Bože,
po velikom
milosrđu svome;

i po mnoštvu
smilovanja svoga
izbriši moje bezakonje!

Operi me svega
od moje krivice,
od grijeha me mojeg očisti!

Bezakonje svoje priznajem,
grijeh je moj
svagda preda mnom.

Tebi, samom tebi ja sam
zgriješio i učinio što je zlo pred
tobom: pravedan ćeš biti
kad progovoriš,
bez prijekora
kada presudiš.

Evo, grešan sam već rođen,
u grijehu me
zače majka moja.

Evo, ti ljubiš srce iskreno,
u dubini duše
učiš me mudrosti.

Poškropi me izopom da se
očistim, operi me,
i bit ću bjelji od snijega!

Auditui meo dabis gaudium
et laetitiam: et exultabunt
ossa humiliata.

Averte faciem tuam
a peccatis meis, et
omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me,
Deus, et spiritum rectum
innova in visceribus meis.

Ne projicias me a facie tua,
et spiritum sanctum tuum
ne auferas a me.

Redde mihi laetitiam salutaris
tui, et spiritu principali
confirma me.

Docebo iniquos
vias tuas,
et impii ad te convertentur.

Libera me
de sanguinibus,
Deus, Deus salutis meae,
et exultabit lingua mea
justitiam tuam.

Domine, labia mea aperies,
et os meum annuntiabit
laudem tuam.

Quoniam si voluisses
sacrificium, dedissem utique;
holocaustis non delectaberis.

Objavi mi radost i veselje,
nek' se obraduju
kosti satrvene!

Odvрати lice
od grijeha mojih,
izbriši svu moju krivicu!

Čisto srce stvori mi, Bože,
i duh postojan
obnovi u meni!

Ne odbaci me od lica
svojega i svoga svetog duha
ne uzmi od mene!

Vrati mi radost svoga
spasenja i učvrsti me
duhom spremnim!

Učit ću bezakonike
tvojim stazama,
i grešnici tebi će se obraćati.

Oslobodi me
od krvi prolivene,
Bože, Bože spasitelju moj!
Nek' mi jezik kliče
pravednosti tvojoj!

Otvori, Gospodine, usne
moje, i usta će moja
naviještati hvalu tvoju.

Žrtve ti se ne mile,
kad bih dao paljenicu,
ti je ne bi primio.

Sacrificium Deo
spiritus contribulatus;
cor contritum et humiliatum,
Deus, non despicias.

Benigne fac, Domine,
in bona voluntate tua Sion,
ut aedificentur
muri Jerusalem.

Tunc acceptabis
sacrificium justitiae,
oblationes et holocausta;
tunc imponent super
altare tuum vitulos.

Žrtva Bogu
duh je raskajan;
srce raskajano, ponizno,
Bože, nećeš prezreti.

U svojoj dobroti
milostiv budi Sionu
i opet sagradi
jeruzalemske zidine!

Tada će ti biti mile
žrtve pravedne
i tad će se
prinosit' teoci
na žrtveniku tvojemu.

III.

Razilaženje u šutnji i sabranosti

GLAZBENO-MOLITVENO RAZMATRANJE MUKE KRISTOVE

T E N E B R Æ

Realizacija glazbenog dijela
Komorni vokalni ansambl Donum

Čitanja odabrao i molitve priredio
vlč. Lovro Biškup

Narator
Leon Žganec Brajša

Autor koncepta
Mislav Lucić

Umjetničko vodstvo projekta
Višeslav Jaklin

VARAŽDINSKA KATEDRALA
VELIKI PETAK, 18. TRAVNJA 2025. ▪ 20.30 SATI

KOMORNI VOKALNI ANSAMBL

D O N U M

SOPRANI

Barbara Pokorny

Maria Horvatić

ALTI

Matea Jelušić

Lucija Čehok

TENORI

Mislav Lucić

Siniša Car

Vedran Lesar

BASI

Ivan Topić

Fabijan Šamec

Josip Pokorny

UMJETNIČKI VODITELJ

Višeslav Jaklin

Ivan Meštrović, Raspeće Veliko (Ženeva, 1916.)